

Ioanes

ele laulau matamata aea

Kristus eine Posanga madonga kemi aea toa iuot masaeai

1 ¹^aGai apalongo ngan Posanga madonga kemi aea. Posanga toa ne ienono matamata ngan danga toa ngada ne led otnga. Gai alongo ngan ga agera ngan matamai. Gai matamai inasi Posanga toa ne ga asibo ngan bagemai. ²^bMadonga kemi ipu toa ne imamado toman ngan Tamada Deo ga kus ta iuot masaeai pagai. Ta gai agera ei ta apamatua ele posanga. Ta apaola posanga pagimi ngan madonga kemi ipu toa imamado somisomi ga ilalala ga ila. ³Posanga madonga kemi aea toa gai agera ga alongo ngan ne, tota apaola ga ila pagimi. Gai apaola pagimi ngansa akim gimi pade alup kelede toman ngan gai. Be gai lemai lupnga toa ne eine toman ngan Tamada Deo ga Inat Jesus Kristus. ⁴^cGai abode posanga toa ne ta irangrang ngan leda tingelgel ila iuot lai.

Manta talalala ngan taranga

⁵^dGai alongo Jesus Kristus ipaola posanga, ta apaola pade ga ila pagimi ga bedane: Deo ei mambe taranga kapei. Be dodom eta ienono pan mao. ⁶^eOangga takeo ga talup kelede toman ngan ei, be talalala ngan dodom, eine tapakaka. Toa bedaoa ta tanasnasi posanga tautaunga mao. ⁷Be oangga talalala ngan taranga, lalaede mambe ei imamado ngan taranga, eine talup kelede pol ngan gita, ta Deo Inat Jesus ising isamum leda kadonga sasat toa ngada oa.

⁸^fOangga takeo ga leda kadonga sat eta mao, eine tapakaka gita mulian. Toa bedaoa ta posanga tautaunga ienono lolodai mao. ⁹Be oangga taoaoa ngan leda kadonga sasat, ei ga isamum leda kadonga sasat ta isigiri loloda aea muk toa ngada oa, ngansa ei eaba mata tutui aea ga

^a 1.1 Ins 1.1   ^b 1.2 Ins 1.14   ^c 1.4 Ins 16.24   ^d 1.5 1Ti 6.16, Jms 1.17   ^e 1.6 1Io 2.4

^f 1.8-9 Sng 32.5, Snd 28.13

inasnasi kadonga tutui. ¹⁰Oangga takeo ga bedane, “Gau nakado kadonga sat eta mao,” ngan posanga toa ne, eine mambe takeo ga Deo ei eaba pakakanga aea. Toa bedaoa ta ele posanga ienono lolodai mao.

Kristus ei gita bebeda Tamada Deo imatai

2 ¹Leg gergeu, nabode posanga toa ne ga ila pagimi ngan luanga gimi ta akado kadonga sat mao. Be oangga eaba eta ikado kadonga sat, gita bebeda ede ta imamado Tamada Deo imatai. Ei eaba tutui tau toa Iesus Kristus. ²Ele matenga ipatarui Deo ilolo ta iman edap ngan leda kadonga sasat aea samumnga. Be eine ngan gita kekelegita leda kadonga sasat mao. Eine edap ngan samumnga kadonga sasat togid panua toa ngada ne tanoeai.

Manta tanasnasi kadonga lalaede mambe Kristus

³Oangga tanasnasi kemi Deo ilinge, kadonga toa ne iman kilala ga ipasolan mambe gita taoatai kemi ngan ei. ⁴Oangga eaba sai ikeo ga bedane, “Gau naoatai kemi ngan ei,” be inasnasi ilinge mao, ei eaba pakakanga aea. Posanga tautaunga eta ienono iloleai mao. ⁵Be oangga sai inasnasi ele posanga, tautaunga eaba toa oa ele kadonga ngan kimnga Deo ila iuot lai. Ngan idil ga oaine taoatai mambe talup tautaunga toman ngan ei: ⁶Eaba sai ikeo ga ilup toman ngan ei ga imulmuli, manta inasnasi kadonga lalaede mambe Kristus ikakado.

⁷Leg panua kemikemi, apu toa nabode pagimi ne, eine pau mao. Apu toa ne mugamuga. Ienono pagimi mugaeai ga inam. Apu toa mugamuga ne eine posanga toa gimi alongo na. ⁸Be apu toa nabode pagimi ne eine pau pade. Iuot tautaunga ngan Kristus ele madonga ga iuot tautaunga ngan gimi lemi madonga pade. Ngansa dodom iuangga kus. Be taranga tautaunga ta itara ga ienono.

⁹Oangga sai ikeo ga imamado tarangai, be ilolo paeamao ngan iuae ede pade, ei imamado dodomeai maitne. ¹⁰Be oangga sai ikimkim iuae ede pade, ei imamado tarangai. Danga eta toa iloleai oa ga irangrang ngan ikado ei ga itap mao. ¹¹Be eaba sai toa ilolo paeamao ngan iuae ede pade, ei imamado dodomeai ga ilalala alele dodomeai. Ei iuatai ngan ila sida mao, ngansa dodom ipadodom imata.

¹² Nabode posanga toa ne ga ila pagimi gergeu,
ngansa ei isamum lemi kadonga sasat ga kus ngan Kristus ieda.

¹³ Nabode posanga toa ne ga ila pagimi gergeu tamatamatad,
ngansa aoatai kemi ngan eaba toa imamado mugaeai tau ga
irangrang ngan labone.

^a 2.1 Ibr 7.25-26   ^b 2.2 Ins 1.29, Kol 1.20, 1Io 4.10   ^c 2.5-6 Ins 14.21,23   ^d 2.7 Ins 13.34,
2Io 5-6   ^e 2.8 Ins 1.9, Ro 13.12   ^f 2.9 1Io 4.20   ^g 2.10 Ro 14.13   ^h 2.11 Ins 12.35

Nabode posanga toa ne ga ila pagimi arangaranga toa tinimi gargar,
ngansa aeasal eaba paeamao ga kus.

¹⁴ Nabode posanga toa ne ga ila pagimi gergeu,
ngansa aoatai kemi ngan Tamada Deo.

Nabode posanga toa ne ga ila pagimi gergeu tamatamad,
ngansa aoatai kemi ngan eaba toa imamado mugaeai tau ga
irangrang ngan labone.

Nabode posanga toa ne ga ila pagimi arangaranga toa tinimi gargar,
ngansa urami kapei,
ga Deo ele posanga ienono lolomiai,
ga aeasal eaba paeamao ga kus.

Irangrang ngan loloda ikim tano toa ne mao

¹⁵ ^oIrangrang ngan lolomi ikim tano toa ne mao, ga gid danga sisid tanoeai aea mao pade. Oangga sai ilolo ikim tano toa ne, kadonga ngan kimnga Deo Tamada ienono pan mao. ¹⁶ ^pNgansa kadonga toa ngada ne togid panua tanoeai ad, mambe kimnga papaeamao tinida aea, ga ngalenga paeamao ngan saoa danga tagera ngan matada, ga parimnga sapaean ngan leda danga sisid, gid kadonga toa ne inam pan Deo Tamada mao, be inam tanoeai ga inam. ¹⁷ ^qBe tano toa ne tetu pade isapa ga ila toman ngan gid kimnga papaeamao tanoeai aea. Be eaba sai inasnasi Deo ele kimnga, eine ga imamado somisomi ga ilalala ga ila.

Kristus aea isat ta iuot

¹⁸ ^rLeg gergeu, ado muriae ga muriae tau ta inam boloma na. Mugaeai gimi alongo mambe Kristus aea isat ga inam, be labone panua busa tinam ta timan Kristus aea isat. Ta kadonga toa ne ipasolan gita mambe teta pade ado muriae ga muriae tau ga iuot. ¹⁹ ^sMugaeai gid panua toa oa timamado toman ngan gita iaoa kelede ton Kristus, ga kus ta titnan gita ga tila. Be tautaunga gid pagita ad mao. Ngansa oangga gid pagita ad, eine ga tidio pagita. Be mao. Titnan gita ga tila o. Ta kadonga toa ne ipasolan gita mambe gid panua toa oa pagita ad mao.

²⁰ ^tBe Deo itok Itautau Tutui ga idae ngan gimi na. Ta gimi toa ngada ne lemi oatainga imata karanga. ²¹ Kado gimi aoangga naeadi mambe gimi aoatai ngan posanga tautaunga mao ta nabode posanga toa ne ga ila pagimi. Eine mao. Nabode ngansa gimi aoatai ngan posanga tautaunga. Ga pade, gimi aoatai mambe posanga tautaunga irangrang ngan ipaot posanga eta pakakanga mao. ²² ^uEaba pakakanga aea sai toa? Eine eaba sai toa ikeo ga Iesus ei Kristus^v mao. Eaba toa bedane, ei ipul imur ngan Deo Tamada ga Inat pade. Tota iman

^o 2.15 Ro 8.7   ^p 2.16 Ro 13.14   ^q 2.17 Mt 7.21   ^r 2.18 Mt 24.5, 24, 2Io 7

^s 2.19 PA 20.30   ^t 2.20 1Ko 2.15, 2Ko 1.21, 2Io 2   ^u 2.22 1Io 4.3, 2Io 7   ^v 2.22 Gera palongonga ngan posanga idil Kristus ngan Mt 1.16.

Kristus aea isat. ^{23^w}Eaba sai ipul imur ngan Deo Inat, eine ilup toman ngan Deo Tamada mao. Be eaba sai toa iuaoa masaeai mambe Jesus ei Deo Inat, eine ilup toman ngan Deo Tamada pade.

Itautau Tutui ipaoatai gita ngan posanga tautaunga

²⁴Posanga toa gimi alongo mugaeai ga inam, manta ienono lolomiai. Oangga posanga toa gimi alongo mugaeai ga inam ne ienono lolomiai, eine gimi ga mulmulimi pan Tamada Deo ga Inat pade. ²⁵Be ikado ele posanga tautaunga pagita ga bedane: Gita ga tamado kemi somisomi ga ilalala ga ila.

²⁶Nabode posanga toa ne ga ila pagimi ngan gid panua toa titoba ngan pabubuonga gimi. ^{27^x}Be Kristus itok Itautau Tutui ga idae ngan gimi ta ienono lolomiai. Tota lemi ipu eta ngan eaba sai ipaoatai gimi mao. Ngansa Itautau Tutui ipapaoatai gimi ngan danga toa ngada ne, ga Itautau Tutui ele posanga eine tautaunga. Eine pakakanga mao. Tota gimi manta mulmulimi pan, lalaede mambe Itautau Tutui ipaoatai gimi ngan.

Gita taman Deo ele gergeu

²⁸Tota leg gergeu, gimi manta mulmulimi pan Kristus. Toa bedaoa ta oangga ei per ga iuot masaeai ngan ado toaiua iluai mulian ga inam, eine ga tamataud mao, ga maeamaea gita mao pade.

^{29^y}Oangga gimi aoatai mambe Kristus ele kadonga itutui tau, aoatai pade mambe panua toa ngada ne tinasnasi kadonga tutui eine timan Deo ele gergeu.

3 ^{1^z}Panamon! Tamada Deo iuato gita ele gergeu! Ngan kadonga toa bedane, ei ipasolan mambe ei ikim gita kapei ga kapei tau. Ta gita taot ele gergeu tautaunga. Ngan ipu toaine, gid panua tanoeai ad tiuatai ngan gita mao, eine ngansa tiuatai ngan ei mao. ^{2^a}Leg panua kemikemi, tautaunga gita Deo ele gergeu. Be muriai gita taot madongan, eine taoatai maitne. Be gita taoatai, muriai oangga Kristus iuot masaeai, eine ga taot lalaede mambe ei, ngansa gita ga tagera imata tautaunga. ^{3^b}Be sapadua tiuatai kemi ngan danga toa ne ga tisangasanga ei ngan, eine tisigiri lolod ta aea muk eta mao, lalaede mambe ei ilolo aea muk eta mao.

⁴Panua sapadua tikado kadonga sat, eine titnan Deo ele apu na. Be kadonga sat eine kadonga ngan tnannga Deo ele apu. ^{5^c}Gimi aoatai mambe Kristus isulug ga inam tanoeai ngan samumnga kadonga sasat. Be tautaunga ei ele kadonga sat eta mao. ⁶Eaba sai toa ilup toman ngan ei, ei inasnasi kadonga sat ga ilalala ga ila mao. Be eaba sai toa inasnasi

^w 2.23 Ins 5.23, 1Io 4.15, 5.1   ^x 2.27 Ins 16.13   ^y 2.29 1Io 3.10   ^z 3.1 Ins 1.12-13, 16.3

^a 3.2 2Ko 3.18   ^b 3.5 Ins 1.29, 1Pe 2.22-24, 1Io 2.2

kadonga sat ga ilalala ga ila, tautaunga igera ei mao, ga iuatai ngan ei mao pade.

⁷Leg gergeu, alongean eaba eta ipabuobuo gimi mao. Eaba sai toa inasnasi kadonga tutui, ei eaba tutui, lalaede mambe Kristus ei eaba tutui. ^{8^c}Eaba sai toa inasnasi kadonga sat, ei inam pan eaba paeamao. Ngansa mugaeai tau ga inam, eaba paeamao ikakado kadonga sasat. Be ngan ipu ga oaine Deo Inat isulug ga inam tanoeai, eine ngan ipaeabu ngan eaba paeamao ele naurata. ^{9^d}Be eaba sai toa iuot Deo ele gergeu, ei inasnasi kadonga sat mao. Ngansa Deo Itautau ienono pan eaba toa oa mambe annga ipuapua iarum iloleai. Tota irangrang ngan inasnasi kadonga sat mao, ngansa ei Deo ele gergeu. ¹⁰Ngan idil ga oaine taoatai ngan sapadua timan Deo ele gergeu ga sapadua timan eaba paeamao ele gergeu: Eaba sai toa inasnasi kadonga tutui mao, ei inam pan Deo mao. Be eaba sai toa ikimkim iuae ede pade mao, ei pade inam pan Deo mao.

Iesus ipasolan gita ngan kadonga kimng aea tautaunga

^{11^e}Ngansa posanga toa gimi alongo mugaeai ga inam, eine ga bedane: Manta tanasnasi kadonga kimng aea pol ngan gita. ^{12^f}Irangrang ngan tanasi Kain ele kadonga mao. Ei inam pan eaba paeamao ta irau aea kakau ga imate. Be ikamado ga irau ei ga imate? Eine ngansa ei ele kadonga paeamao, be aea kakau ele kadonga itutui. ^{13^g}Oaeoaeg, oangga gid panua tanoeai ad lolod paeamao ngan gimi, irangrang ngan atogragimi mao. ^{14^h}Leda kadonga ngan kimng oaeoaeda padengada ipasolan mambe tatnan matenga ga idio, ta tala tabada madonga kemi. Be eaba sai toa inasnasi kadonga kimng aea mao, ei idio maitne mambe eaba imate. ^{15ⁱ}Be eaba sai toa ilolo paeamao ngan iuae ede pade, ei lalaede mambe eaba ipapamate panua. Be gimi aoatai mambe eaba sai toa ipapamate panua, ei ibada madonga kemi somisomi aea mao.

^{16^j}Gita taoatai mambe kadonga kimng aea eine saoa danga, ngansa Iesus Kristus ilongean ei mulian ga imate ngan luanga gita. Toa bedaoa ta gita pade manta talongean gita mulian ga tamate ngan luanga oaeoaeda padengada.

^{17^k}Be oangga sai ele danga sisid tanoeai aea ienono, ga igera iuae ede pade toa ele danga sisid imata karanga mao, be ilolo isat ngan ei mao, eine taoatai, Deo ele kadonga kimng aea ienono pan eaba toa oa mao. ^{18^l}Leg gergeu, irangrang ngan takeo sapaeang ngan aoada mambe takimkim oaeoaeda padengada mao. Be manta takimkim gid tautaunga ngan leda kadonga.

Gita tarangrang ngan loloda pu ga tamadmadid Deo imatai

¹⁹Oangga takimkim oaeoaeda, eine taoatai kemi mambe tanasnasi posanga tautaunga. Oangga bedaoa, tapamatua loloda ta loloda itarui

^c 3.8 Ins 8.44   ^d 3.9 1Io 5.18   ^e 3.11 Ins 13.34   ^f 3.12 OM 4.8   ^g 3.13 Ins 5.18-19

^h 3.14 Ins 5.24   ⁱ 3.15 PM 21.8   ^j 3.16 Ins 13.1, Gal 1.4   ^k 3.17 Lo 15.7

^l 3.18 Jms 2.15-16

Deo imatai. ²⁰ Goibe danga etangada igalgal loloda, be loloda itarui maitne, ngansa Deo iuatai ngan danga toa ngada ne, ga ele oatainga iasal tau oatainga isaoa ienono lolodai.

²¹ ^mLeg panua kemikemi, oangga danga eta igalgal loloda mao, eine loloda pu ga tamadmadid Deo imatai. ²² Be saoa danga tabeta ei ngan, eine tabada, ngansa talongolongo ilinge ga tanasnasi gid kadonga toa ikado ei ga itin igelgel. ²³ ⁿBe ele posanga ga bedane: Manta loloda matua mambe Jesus Kristus ei Deo Inat. Ga pade, manta tanasi kadonga kimnga aea pol ngan gita, lalaede mambe irenren pagita ngan. ²⁴ ^oEaba sai inasnasi ele posanga, ei imamado pan Deo, ga Deo imamado pan eaba toa oa. Be taoatai mambe Deo imamado pagita tautaunga madongan? Eine taoatai ngansa ibada Itautau Tutui ga inam pagita.

Matada inasi posanga tautaunga ga posanga pakakanga

4 ¹^pLeg panua kemikemi, panua sapadua tikeo ga Itautau Tutui ibada posanga pagid, irangrang ngan aeadi gid toa ngada oa led posanga mao. Be manta atoba gid ta aoatai, tautaunga led posanga inam pan Deo, mao madongan. Ngansa panua busa tilalala alele ngan tibur toa ngada ne tanoeai ta tikeo ga tibada Deo iaoa, be tipakaka. ² ^qNgan idil ga oaine irangrang ngan aoatai mambe Deo Itautau Tutui imamado pagid: Oangga tikeo ga Jesus Kristus iuot eababa tautaunga, eine led posanga inam pan Deo. ³ ^rBe oangga eaba eta ikado posanga bedane ngan Jesus mao, eaba toa oa inam pan Deo mao. Eine Kristus aea isat. Gimi alongo mambe Kristus aea isat iuangga inam, be patautene inam tanoeai ta imamado.

⁴ ^sLeg gergeu, gimi anam pan Deo ta aeasal gid, ngansa Itautau Tutui toa imamado lolomiae eine iasal eaba paeamao toa imamado pagid panua tanoeai ad. ⁵ ^tGid panua toa oa tanoeai ad, ta ngan ipu toaine tikado posanga imata ede ga ede tanoeai aea, ta gid panua tanoeai ad tilongolongo gid. ⁶ Be gita tanam pan Deo, ta eaba sai toa iuatai kemi ngan Deo, eine ilongolongo gita. Be eaba sai toa inam pan Deo mao, eine ilongolongo gita mao. Ngan idil toaine, taoatai ngan posanga tautaunga toa inam pan Itautau Tutui, ga posanga pakakanga toa inam pan eaba paeamao.

Eaba sai ikim Deo, ei manta ikimkim iuaeuae padengada

⁷Leg panua kemikemi, manta tanasi kadonga kimnga aea pol ngan gita. Ngansa kadonga kimnga aea inam pan Deo. Ga pade, eaba sai toa inasnasi kadonga kimnga aea, ei Deo ele gergeu ga iuatai kemi ngan Deo. ⁸ Eaba sai toa inasi kadonga kimnga aea mao, ei iuatai ngan Deo

---

^m 3.21 Ibr 4.16   ⁿ 3.23 Ins 6.29, 13.34   ^o 3.24 1Io 4.13   ^p 4.1 Mt 7.15, 1Te 5.21, 1Io 2.18,
2Io 7   ^q 4.2 1Ko 12.3   ^r 4.3 1Io 2.18   ^s 4.4 Mt 12.29, 1Io 5.4-5   ^t 4.5-6 Ins 8.47, 15.19

mao, ngansa Deo ei kadonga kimnga aea ipu. ⁹^uDeo ipasolan ele kadonga kimnga aea pagita ga bedane: Ei isula Inat toa kelede oa ga inam tanoeai, ngansa ikim gita tabada madonga kemi tautaunga. ¹⁰^vIrangrang ngan taeadi mambe gita tapamuga leda kadonga kimnga aea ngan Deo mao. Eine mao. Be ei ipamuga ele kadonga kimnga aea ngan gita, ta isula Inat ga imate ngan leda kadonga sasat. Ta Inat ele kadonga toa ne ipatarui Itama ilolo mulian. Kadonga kimnga aea tautaunga tota bedaoa. ¹¹Leg panua kemikemi, oangga Deo ikim gita kapei toa bedane, gita pade manta tanasi kadonga kimnga aea pol ngan gita. ¹²^wEaba eta igera Deo ngan imata mao. Be oangga tanasi kadonga kimnga aea pol ngan gita, Deo imamado pagita, ta ele kadonga kimnga aea ienono lolodai ga ila iuot lai.

¹³^xNgan idil ga oaine gita taoatai mambe ei imamado pagita ga gita tamamado pan: Eine ngansa ipota anada ngan Itautau Tutui.

¹⁴Be gita tagera mambe Deo Tamada isula Inat ga inam ngan badanga mulian panua toa ngada ne tanoeai. Ta gita tapamatua posanga toa ipasolan pagita ne. ¹⁵Oangga sai iuaoa masaeai mambe Iesus ei Deo Inat, eine Deo imamado pan, ga eaba toa oa imamado pan Deo pade. ¹⁶Ta gita taoatai kemi ga loloda matua mambe Deo ikim gita kapei tau. Ta kadonga kimnga aea toa ne ienono lolodai.

Deo ei kadonga kimnga aea ipu. Oangga sai imulmuli ngan kadonga kimnga aea, eine imulmuli pan Deo, ga Deo pade imulmuli pan. ¹⁷Ngan edap toa ne leda kadonga kimnga aea ila iuot lai, ta irangrang ngan loloda pu ga tamataud mao ngan ado toaiua Deo ipamadid panua toa ngada ne ngan posanga. Ngansa leda kadonga rabu ngan panua tanoeai ad, eine lalaede mambe Kristus ele kadonga. ¹⁸Eaba sai inasnasi kadonga kimnga aea, ei imataud danga eta mao. Be oangga kadonga kimnga aea ila iuot lai, eine ipamate mataudnga. Ngansa eaba sai imataud, eine iadi mambe Deo ga ipanas ei. Tota oangga sai imataud, eine taoatai, ele kadonga kimnga aea imata karanga maitne.

¹⁹Gita tanasnasi kadonga kimnga aea ngansa Deo ikim gita mugaeai. ²⁰Oangga sai ilolo paeamao ngan iuae ede pade be ikeo ga bedane, “Gau nakimkim Deo,” eaba toa oa pakakanga aea. Ngansa eaba sai ikim iuae ede pade mao, eine irangrang ngan ikim Deo mao pade. Ngansa ei igera Deo ngan imata mao. Somisomi igera iuae ede pade, be ikim ei mao. ²¹^yBe Deo ele posanga toa ibada pagita eine ga bedane: Eaba sai toa ikimkim Deo, ei manta ikimkim iuae ede pade.

^u 4.9 Ins 3.16   ^v 4.10 Ro 5.8-10, 11o 2.2   ^w 4.12 Ins 1.18   ^x 4.13 2Ko 1.22, 11o 3.24

^y 4.21 Mk 12.29-31

Ngan leda kadonga lolo matua aea, taeasal eaba paeamao

5 ¹^zPanua sapadua lolod matua mambe Jesus ei Kristus^a, gid tiuot Deo ele gergeu. Be panua sapadua tikimkim gergeu tamad, eine tikimkim gid gergeu pade. ²Oangga takimkim Deo ga tanasnasi ilinge, eine taoatai tautaunga mambe takimkim gid ele gergeu pade. ³^bNgansa kadonga ngan kimnga Deo eine ga bedane: Manta tanasnasi ilinge. Be ele posanga aea nasinga eine kulupu ngan gita mao. ⁴Ngansa sapadua timan Deo ele gergeu, eine tiasal eaba paeamao toa imadid ga imugamuga ngan tano toa ne. Be leda edap ngan easalnga tano toa ne aea madidnga, eine leda kadonga lolo matua aea. ⁵Be sapadua tiasal tano toa ne aea madidnga? Eine gid panua toa lolod matua mambe Jesus ei Deo Inat.

Deo ipaola posanga masaeai ngan Inat

⁶^cIesus Kristus ei eaba toa inam tanoeai ta ibada paliliunga ngan eau ga ngan ising toa itoki ngan abei tabala. Ei ibada paliliunga ngan eau kekelen mao. Be ibada paliliunga ngan eau ga ising pade. Be Itautau Tutui ipamatua aea posanga toa ne pade. Ngansa Itautau Tutui ei eaba posanga tautaunga aea. ⁷Ngansa idil tol ienono ngan pamatuanga Iesus aea posanga: ⁸^dEine Itautau Tutui ga eau ga sing. Be idil toa tol ne tikado posanga lalaede. ⁹^eGita taeadi posanga togid eababa ngan saoa danga tigera ngan matad. Be posanga toa Deo ikakado ngan gid dangatoa ei igera ngan imata, eine iasal posanga togid eababa, ngansa eine Deo ele posanga toa ikado ngan Inat. ¹⁰^fEaba sai ilolo matua ngan Deo Inat, posanga toa Deo ikado ne ienono iloleai. Be eaba sai ilolo matua ngan Deo ele posanga mao, eine mambe iuato Deo eaba pakakanga aea. Ngansa ei iadi posanga toa Deo ikado ngan Inat oa mao. ¹¹Be posanga toa Deo ikado ne, eine ga bedane: Deo ibada madonga kemi somisomi aea pagita. Be madonga kemi toa ne inam pan Inat. ¹²^gEaba sai toa ibada Deo Inat, ei ibada madonga kemi toa ne. Be eaba sai toa ibada Deo Inat mao, ei ibada madonga kemi toa ne mao.

Tarangrang ngan taoatai mambe gita tabada madonga kemi

¹³^hGau nabode gid posanga toa ne ga ila pagimi panua toa lolomi matua ngan Deo Inat ieda, ngansa nakim aoatai kemi mambe gimi abada madonga kemi somisomi ga ilalala ga ila. ¹⁴ⁱOangga tabeta Deo ngan saoa danga toa inasi ele kimnga, eine taoatai mambe ilongo gita. Loloda pu tota bedaoa ta tala boloma pan. ¹⁵Be oangga taoatai kemi mambe ei

^z 5.1 1Io 4.15   ^a 5.1 Gera palongonga ngan posanga idil Kristus ngan Mt 1.16.

^b 5.3 Ins 14.15,23-24   ^c 5.6 Ins 1.29-34   ^d 5.8 Ins 15.26   ^e 5.9 Ins 5.32-37

^f 5.10 Ins 5.36-40   ^g 5.12 Ins 3.36   ^h 5.13 Ins 20.31   ⁱ 5.14 Ins 14.13-14, 1Io 3.21-22

ilongo gita ngan saoa danga tabeta ei ngan, eine taoatai pade mambe gita tabada saoa danga toa tabeta ei ngan.

¹⁶^jOangga eaba eta igera iuae ede pade ikado kadonga sat, be kadonga sat toa oa irangrang ngan idada ei ga ila ngan dinga imperno mao,^k kemi ngan ibeta Deo ta ibada madonga kemi pan eaba toa oa. Gid panua toa tikado kadonga sat, be irangrang ngan idada gid ga tila ngan dinga imperno mao, tirangrang ngan tibada madonga kemi. Be kadonga sat ede irangrang ngan idada panua ga tila ngan dinga imperno. Eine nakeo ga gimi manta abeta Deo ngan gid panua led kadonga sat toa bedaoa mao.
¹⁷Kadonga isaoa itutui mao, eine kadonga sat. Be kadonga sat edengada irangrang ngan idada panua ga tila ngan dinga imperno mao.

¹⁸^lGita taoatai, panua sapadua tiuot Deo ele gergeu tirangrang ngan tikado kadonga sat ga ilalala ga ila mao. Be Deo Inat imariala ngan gid ta irangrang ngan eaba paeamao ipaeabu ngan gid mao. ¹⁹Gita taoatai mambe gita tanam pan Deo, be tibur toa ngada ne tanoeai ienono eaba paeamao ibageai. ²⁰Be taoatai mambe Deo Inat inam ngan paoatainga gita, ta irangrang ngan taoatai kemi ngan Deo tautaunga. Be gita talup toman ngan Deo tautaunga toa ne ga Inat Jesus Kristus pade. Ei kekelen Deo tautaunga ga iman edap ngan badanga madonga kemi somisomi aea.

²¹Leg gergeu, gimi manta agabit kemi ga ala aluai ngan gid deo pakakanga ad.

---

^j 5.16 Mt 12.31   ^k 5.16 Ngan posanga Grik, posanga idil toa ne *kadonga sat idada ei ga ila ngan dinga imperno* eine ga bedane: *kadonga sat idada ei ga ila ngan matenga*, be posanga idil toa ne iposaposa ngan led matenga parua aea. Gera posanga ngan PM 21.8.   ^l5.18 llo 3.9